

Vervolgbijsenkomsten Pastorale Kerkenvisie Oktober 2024

Samenvatting

Na een eerste gespreksronde per kerkdorp in juni 2024 heeft het parochiebestuur haar Pastorale Visie op de kerkgebouwen vastgesteld en ingediend bij het Bisdome Roermond. Tijdens die eerste ronde gespreksronde is afgesproken om samen met de verenigingen en parochianen per kerkdorp het vervolgtraject verder uit te lijnen.

Begin oktober hebben deze vervolgbijsenkomsten plaatsgevonden m.b.t. de Pastorale Kerkenvisie. Deze tweede gespreksronde had als doel om te kijken naar nieuwe maatschappelijke functies die de kerk(gebouwen) kunnen vervullen. Vergeleken met de eerste ronde heeft de tweede gespreksronde mogen rekenen op meer deelnemers. De betrokken deelnemers, bestaande uit de verenigingen en parochianen, hebben tijdens deze ronde ideeën en initiatieven mogen delen. N.a.v. deze ideeën en initiatieven kan het parochiebestuur aan de slag met de maatschappelijke functie per dorpskerk. Gezien de vele ideeën en initiatieven kan het parochiebestuur dit echter niet alleen, gelukkig hebben de deelnemers aangegeven dat zij bereidt zijn mee te werken aan de uitvoering van de initiatieven. Voor zover er nog geen personen gevonden zijn voor een betreffend initiatief heeft het parochiebestuur de intentie om hiervoor personen te zoeken en werkgroepen te formeren.

Echter zijn er ook zorgen geuit door verschillende deelnemers. Deze zorgen komen voort uit de onzekerheid die er heerst rondom de mogelijkheden aangaande de maatschappelijke functie van de kerkgebouwen. Om deze zorgen weg te nemen heeft het parochiebestuur aangegeven om hierover duidelijker te communiceren. Ook de tijdplanning voor het uitvoeren van de Pastorale Kerkenvisie zorgt voor onzekerheid. De deelnemers hebben aangegeven dat er snel een besluit moet worden genomen inzake de visie. Het bestuur heeft hiermee ingestemd en zal z.s.m. een besluit nemen m.b.t. de sluiting van de kerkgebouwen danwel bevestiging voor het uitvoeren van de Pastorale Kerkenvisie.

De tweede gespreksronde heeft veel opgeleverd voor de parochie, het parochiebestuur heeft kennisgenomen van de visie die de verenigingen en parochianen zien voor de kerk en de kerkgebouwen. De grote opkomst en de bereidheid om te helpen bij de uitvoering van deze visie stemt het parochiebestuur hoopvol voor de toekomst.

Notulen Grevenbicht

07-10-2024

Tijdens de vergadering hebben de deelnemers de mogelijkheid gekregen hun visie over de kerk en haar gemeenschap te uiten. Hierbij zijn de volgende punten aangegeven die moeten blijven:

- De jaarlijkse Pinksterprocessie binnen het dorp is een groot pluspunt voor de kerk maar ook voor Grevenbicht zelf. Deze processie staat hoog aangeschreven en wordt ieder jaar druk bezocht.
- Het uiterlijke karakter van het kerkgebouw moet behouden blijven, indien het gebouw gesloten moet worden is één van de opties om het gebouw om te toveren naar (zorg)appartementen.

Naast de eerder genoemde punten werden de volgende ideeën gedeeld over de gemeenschappelijke betrokkenheid tussen de kerk en het dorp:

- Het opzetten van een Wentjerfestival (kerkconcerten en kerstmarkt) in en rond de kerk in Grevenbicht. Hiervoor ligt er uit een voorgaand jaar al een draaiboek en een werkgroep, die mogelijk opnieuw moet worden opgezet. Doel is om in 2025 dit Wentjerfestival te bewerkstelligen. Het starten van een kinderkerstgroep zou hierbij een mogelijkheid zijn die nader zal worden onderzocht.
- Naar aanleiding van het voorbeeld gegeven door pastoor Houwman zien de deelnemers in Grevenbicht de gezinsviering als een mooi initiatief dat overwogen kan worden. Een duidelijke opzet en werkgroep ontbreken hiervoor momenteel.
- Om de kerk een gemeenschappelijke plaats te maken voor het dorp kan er wellicht worden gekeken naar het plaatsen van banken op het kerkplein.
- Het kerkgebouw (in ieder geval) in de zomermaanden openhouden zodat de vele fietsers de kerk kunnen bezoeken en eventueel een kaarsje kunnen aansteken. Toezicht voor het openhouden van de kerk ontbreekt momenteel.
- De deelnemers geven aan dat, gezien het aantal kerkbezoekers tijdens een reguliere hoogmis, het beter is als alle bezoekers vooraan bij elkaar gaan zitten. Dit kan worden bewerkstelligd door het afschermen van banken achter in de kerk door koorden of gordijnen.
- Omdat heden ten dage weinig mensen kiezen voor een traditionele uitvaart/begraafenis, zien de deelnemers meer belangstelling voor een strooiweide of natuurbegraafplaats. Vooral de strooiweide in Heppeneert wordt hierbij als voorbeeld genoemd. De mogelijkheid is er aangezien de parochie in gesprek is om een stukje grond bij de begraafplaats hiervoor aan te kopen.
- Betreffende de Sint Maartenstocht zijn de aanwezigen van mening dat deze gestart kan worden in of bij de kerk van Grevenbicht. Hierop is toegezegd dat er z.s.m. contact wordt opgenomen met de organiserende carnavalsvereniging.
- Voor het engageren van de jeugd wordt vooral gekeken naar een samenwerking tussen school en kerk/kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld door de basisschoolleerlingen een kruisweg te laten uitbeelden.
- De bezoekers geven tot slot aan dat er gekeken moet worden naar het initiëren van bijvoorbeeld een schoolontbijt op de basisschool. De Caritas kan hier een rol vervullen. Plannen hiervoor moeten nog worden geconcretiseerd.

Notulen Holtum

08-10-2024

Tijdens de bijeenkomst werden de volgende initiatieven aangedragen waardoor de kerk haar gemeenschappelijke functie kan vervullen en uitbreiden.:

- De kerk beschikbaar stellen aan de lokale basisschool. Hierdoor kan er bijvoorbeeld muziekles plaatsvinden in het kerkgebouw. De school moet hiervoor nog worden benaderd.
- In de kerk moet ook ruimte zijn voor niet kerkelijke 'evenementen', enkele voorbeelden hiervan zijn trouwen voor de burgerlijke stand en het houden van uitvaartdiensten in plaats van missen. Daarbij behoren ook het organiseren van lezingen, concerten en exposities. Kortom de kerk moet ook voor niet kerkelijke aangelegenheden worden opengesteld. Dit moet ook duidelijk gecommuniceerd worden naar de gemeenschap.
- Bij de sluiting van het kerkgebouw kan worden gekeken naar een herbestemming van het gebouw. Hierbij werd duidelijk aangegeven dat een woonbestemming een optie is die overwogen dient te worden.
- De deelnemers zien ook een rol voor verenigingen en hun leden, maar hoe deze rolverdeling er uit moet zien is nog onduidelijk.
- Indien iemand niet in de gelegenheid is om naar de kerk te komen, moet er de mogelijkheid worden geboden toch een kerkbezoek te kunnen brengen. Deze mogelijkheid kan worden vormgegeven door de andere kerkbezoekers of door het huren van een busje voor de minder validen. Concreet plan en de uitvoering hiervan ontbreken nog.
- Betreffende Sint Maarten is aangegeven dat het kerkgebouw open moet blijven voor activiteiten.
- Het zangkoor heeft aangegeven bereid te zijn om in andere kerken te zingen, zoals in Born waar geen zangkoor meer is. Bij voorkeur voor in de kerk (Born) en niet op het oksaal vanwege de toegankelijkheid.
- Voor het engageren van de jeugd wordt vooral gekeken naar een samenwerking tussen school en kerk/kerkbestuur. Een voorbeeld hiervan is om de basisschoolleerlingen een kruisweg te laten uitbeelden.
- Tot slot gaven de bezoekers aan dat stilgestaan moet worden bij de cultuurhistorische waarde van de kerk. Dit kan middels een artikel in het plaatselijke weekblad en parochieblad.

Notulen Obbicht

09-10-2024

De deelnemers hebben de volgende punten aangegeven met betrekking tot het kerkgebouw:

- De bezoekers zijn het erover eens dat het kerkgebouw behouden moet blijven. De Obbichtse kerkgemeenschap is gezond en kent veel kerkbezoek. Hierom is men van mening dat de missen zoals met Kerstmis en Pasen niet gecentraliseerd moeten worden. Intentie is om de kerk zo lang mogelijk vitaal te houden. Er is twijfel over het effect van rouleren tussen de verschillende dorpskerken.
- Enkele deelnemers kunnen niet begrijpen waarom Born als parochiekerk is aangewezen. Het kerkbestuur verwijst hiervoor naar het fusiedecreet. Daarnaast moet een afweging worden gemaakt tussen de centrale ligging van een kerk en de maatschappelijke functie die de kerk biedt aan een dorp binnen de parochie. Dit wordt opnieuw in het parochiebestuur besproken.
- Gevraagd wordt om de kerk overdag te openen en om de gebruiksmogelijkheden van onze kerkgebouwen goed uit te leggen en duidelijk te communiceren. Het kerkbestuur gaat hier actief mee aan het werk. De opties worden toegelicht aan de verenigingen en parochianen, zodat zij een goede afweging kunnen maken.
- Er zijn zorgen over de geldstromen van Obbicht naar andere kerken binnen de parochie. Gevraagd wordt om het geld dat Obbicht heeft gegenereerd te oormerken en enkel te investeren in de Obbichtse kerkgemeenschap mede gelet op het hoge kerkbezoek in Obbicht. Hierbij heeft het kerkbestuur aangegeven dat de bezittingen per parochie worden bijgehouden.
- De deelnemers en het parochiecomité hebben uitdrukkelijk aangegeven dat de inwoners en hun (verenigings-)activiteiten centraal moeten staan bij het nemen van besluiten. Het kerkbestuur heeft dit ten eerste beaamd.

De gesprekspartners hebben aangegeven de volgende initiatieven te zien met betrekking tot de maatschappelijke functie van de kerk:

- Er ligt een verzoek om een kinderkoor op te zetten, de organisatie hiervan wordt binnenkort nader besproken.
- Het maken van de Kroedwusj is een praktisch initiatief, dat veel succes oplevert.
- De verenigingen blazen de jaarlijkse processie nieuw leven in. Deze initiatieven van de verenigingen worden gewaardeerd door Obbicht en het kerkbestuur. Er is zeker ook ruimte voor verenigingsleden binnen de kerk. In welke rol is bespreekbaar.
- Vanuit de kerk moet meer verbinding worden gezocht met de gemeenschap. Deze rol moet worden toevertrouwd aan een specifiek kerkbestuurslid; wie dit gaat doen is nog onbekend.
- Deelnemers geven aan dat één te sluiten kerk in de parochie mogelijk kan worden ingezet als (kerkelijk) museum.
- Tot slot wordt aangegeven dat er veel belangstelling is vanuit de verenigingen maar ook vanuit de basisschool om gebruik te blijven maken van het kerkgebouw. Concerten, tentoonstelling en lezingen dienen daarom ook te blijven plaatsvinden in het kerkgebouw.

Notulen Buchten

10-10-2024

De deelnemers hebben het volgende aangegeven met betrekking tot de toekomst van het kerkgebouw:

- Toren laten staan met behoud van een dagkapel. Het kerkhof moet blijven.
- Gemeld wordt dat ook in andere parochies studies lopen naar een nieuwe inrichting voor kerkgebouwen. Het kerkbestuur wordt gevraagd hiervan kennis te nemen om te zien of hier een passende oplossing tussen zit voor het kerkgebouw in Buchten.
- Bij de Omgevingsdialoog (2022) bleek de Buchtense kerk uitstekend geschikt voor ombouw naar (zorg)appartementen. Hiervoor dienen geschikte partijen te worden benaderd.
- Bij sloop t.b.v. zorgwoningen dient de monumentale kerktoren behouden te blijven als dagkapel. Deelnemers vinden verkoop en sloop voor het realiseren van dure woningen géén goede optie.

Met betrekking tot de vraag of er nog behoefte is aan de kerk, in gemeenschappelijke zin, geven de bezoekers het volgende aan:

- Men is zich ervan bewust dat door dalend kerkbezoek de behoefte van het kerkgebouw voor de geloofsgemeenschap afneemt, ondanks de wens om de kerk zo lang mogelijk open te houden. Deze vraag wordt beantwoord door het openhouden van een dagkapel.
- Het individualisme viert hoogtij. Men ziet geen manieren om de heersende generatiekloof te overbruggen. Dit heeft gevolgen voor de reguliere missen in het dorp. Er heerst scepsis over het afnemend bezoek aan Eucharistievieringen met de feestdagen. Het is wellicht beter om deze vieringen te centraliseren. De aanwezigen geven aan bereid te zijn naar Holtum of Born te gaan. Ter discussie staat welk kerkgebouw het kerkbezoek beter kan faciliteren, Born vanwege de centrale ligging of Holtum vanwege het lagere aantal zitplaatsen en daardoor een 'intieme' Eucharistieviering met de geloofsgemeenschap. Als de huidige tendens van dalend kerkbezoek echter doorzet is de kerk in Holtum binnen 20 jaar ook te groot.
- Bij het stimuleren van een gemeenschapsgevoel ligt een belangrijke taak bij de pastoor, zo wordt gemeld. De pastoor kan bij de hoofdingang voor aanvang van een mis de mensen welkom heten en na afloop van het mis afscheid nemen of uitnodigen om te blijven voor koffie.
- Voor de eenzamen mogen er meer activiteiten georganiseerd worden in het kerkgebouw of het nabij gelegen gemeenschapshuis.

Tot slot geven de deelnemers duidelijk aan dat er snel een concreet besluit moet worden genomen over de kerk in Buchten. De termijn van vijf jaar vinden enkelen zelfs te lang hiervoor. Een (relatief) snel besluit neemt veel onzekerheid weg en geeft de gemeenschap meer zicht op de toekomst en de daarbij behorende activiteiten.

Notulen Born

11-10-2024

Tijdens de bijeenkomst hebben de deelnemers de volgende punten aangegeven.

- Men geeft aan dat het niet meer van deze tijd is dat iedereen naar de kerk gaat. Het hebben van weinig vrije tijd, de hoge welvaart en de afnemende stimulatie vanuit de scholen worden hierbij als mogelijke redenen geduid. Er zijn echter genoeg mensen die 'zoekende' zijn. Eén mogelijke oplossing is het vervroegen van de missen in Born. Per 1 oktober 2024 heeft het parochiebestuur op verzoek van de parochianen besloten om de Eucharistieviering op de zaterdag daarom te vervroegen naar 18:00 uur. Het effect hiervan op het kerkbezoek moet nog blijken.
- Ook het uitbreiden van de dialectmis kan zorgen voor meer kerkbezoek. De samenwerking tussen de verenigingen en het kerkbestuur kan beter. Zo zal de communicatie rondom deze mis breder aangepakt moeten worden.
- Het openhouden van de kerk overdag kan ook meer kerkbezoekers trekken. Zeker tijdens de paasmarkt dient de kerk open te zijn. In voorgaande jaren wilden veel marktbezoekers ook de kerk bezoeken, deze was echter gesloten.
- De verenigingen geven aan dat de kerkbanken een obstakel vormen voor de activiteiten van de harmonie en andere muziekgezelschappen. Men stelt daarom voor om de banken in een van de zijbeuken of achter in de kerk te vervangen door stoelen.
- Aangezien het oksaal alleen via één wenteltrap is te bereiken, wordt voorgesteld om ook voor de zangkoren beneden in de kerk een zijbeuk in te richten met stoelen. Mogelijk dient hiervoor in een elektronisch orgel te worden voorzien. Dit wordt meegenomen.
- Deelnemers geven aan dat de gebruikte misboekjes sterk verouderd zijn. Voor een betere aansluiting op hedendaagse kerkbezoekers dienen deze te worden gemoderniseerd. Deze vraag ligt parochie-breed al langer bij het kerkbestuur, dat wacht op de toekomstvisie zodat voor (af te stoten) kerken geen nieuwe boekjes worden gekocht.
- De deelnemers geven aan dat de nieuwjaarsmis met aansluitend receptie, 1 januari, moet worden heroverwogen. Vanwege afwijkende dorpsbelangen is hiervoor geen duidelijke oplossing gevonden.
- Naar aanleiding van het voorbeeld gegeven door pastoor Houwman zien de deelnemers in Born, net zoals in Grevenbicht, de gezinsviering als een mooi nieuw initiatief. Met een nieuwe werkgroep tussen Grevenbicht en Born kan dit wellicht worden bewerkstelligd.
- Door de leegloop van parochiecomités, mede door de parochiefusie, is het organiserend vermogen in de diverse dorpskerken aangetast. Gevraagd wordt om actief mensen te benaderen om mee te helpen bij activiteiten, zodat de organisatiestructuur weer kan worden opgebouwd, naar het voorbeeld van het processiecomité in Grevenbicht, waar alle buurten samenwerken. Bij overleg tussen de verenigingen graag ook pastoor/parochiebestuur betrekken.
- De verenigingen hebben gevraagd of verhuur van bijvoorbeeld de sacristie voor vergaderingen een mogelijkheid is. Het bestuur zal zich hier verder in verdiepen.
- Bewustwording bij de inwoners van de parochie over activiteiten die plaatsvinden moet beter worden georganiseerd. 'Reclame' maken via het parochieblad, website en informatieborden bij de kerken is niet meer voldoende. Het werken met posters bij lokale ondernemingen kan een optie zijn om meer mensen te attenderen op activiteiten.
- De deelnemers geven aan dat het misrooster voor het hele jaar gepubliceerd moet worden. Alleen publiceren op de website is hierbij niet voldoende.
- Voor ideeën en eventuele activiteiten moet een brainstormsessie worden georganiseerd.

Tot slot geven de deelnemers, net zoals in Buchten, aan dat de visie z.s.m. moet worden uitgevoerd.